

SOCIETAT

II Premi Banc de Sabadell a la Investigació Biomèdica

Atorgat a Benedicto Crespo-Facorro reconeix l'estudi dels factors que desencadenen l'esquizofrènia.

Amb l'objectiu de promoure i reconèixer el treball dels investigadors espanyols en el camp de la investigació en biomedicina i ciències de la salut, es fa lliurament del guardó corresponent a la segona edició del Premi Banc Sabadell a la Investigació Biomèdica. Un reconeixement que, amb una dotació de 30.000 euros, és el més important d'Espanya dirigit a joves investigadors amb un currículum destacat en l'àmbit de la biomedicina.

Josep Olli, President del Banc de Sabadell; Benedicto Crespo; Marina Geli, Consellera de Sanitat i Josep Baselga, President del Jurat, en l'acte de lliurament del Premi.

El premi d'aquesta segona edició ha estat per al doctor Benedicto Crespo-Facorro, professor associat de l'Àrea de Psiquiatria i director del Programa d'Investigació de l'Hospital Universitari Marqués de Valdecilla de Santander. Destaca, del Dr. Crespo-Facorro, la seva enorme capacitat d'innovació investigadora, present en els seus nombrosos treballs relacionats amb l'estudi dels orígens biològics de l'esquizofrènia mitjançant la utilització de la neuroimatge.

L'esquizofrènia i la seva gènesi

Des de les seves primeres passes com a investigador mèdic, l'interès científic del doctor Crespo-Facorro ha tingut un objectiu essencial: determinar els factors que provoquen el desenvolupament de l'esquizofrènia. Aquesta malaltia, que afecta l'1 per cent de la població mundial en algun moment de la seva vida —a Espanya hi ha 400.000 casos diagnosticats—, es sol presentar els últims anys de l'adolescència o els primers de l'edat adulta i es caracteritza per un deteriorament de les funcions cognitives (llenguatge, pensament, percepció i emoció) i per una sèrie de símptomes tan diferents com les al·lucinacions auditives, les idees delirants o l'anhedonia, és a dir, la reducció o desaparició de la capacitat per experimentar plaer.

Com sosté Benedicto Crespo-Facorro, en l'esquizofrènia intervenen un 60 per cent de factors genètics i un 40 per cent de factors ambientals. Aquests últims normalment estan representats per episodis d'elevat estrès emocional, com per exemple haver patit maltractaments o abusos durant la infància, o per un altre

tipus de factors d'origen diferent del purament genètic, com ara l'addicció a determinades substàncies, per exemple, el cànnabis. És la suma d'aquests factors ambientals i de la predisposició genètica de l'individu la que pot arribar a desembocar en un trastorn psicòtic com l'esquizofrènia.

L'equip del doctor Crespo-Facorro ha fet diversos treballs en els quals es postula que, en les persones que pateixen esquizofrènia, la connexió entre les àrees frontals, el cerebel i les regions talàmiques està alterada des del punt de vista funcional. La conclusió s'ha obtingut utilitzant proves de neuroimatge, com la ressonància magnètica i els estudis PET. «Aquestes tècniques no serveixen per detectar o diagnosticar la malaltia, però ajuden a conèixer els mecanismes cerebrals implicats», assenyala Crespo.

Mitjançant l'estudi de cervells sans i la comparació amb altres afectats per esquizofrènia, el doctor Crespo-Facorro intenta establir aquelles diferències que ajudin a determinar les possibles causes de la malaltia amb vista a l'establiment futur d'un tractament que ajudi a pal·liar els efectes d'una patologia que es sol diagnosticar i tractar de manera incorrecta, normalment pel coneixement escàs que se'n té, atès que entre un 30 i un 33% dels casos estan mal diagnosticats.

«L'esquizofrènia és una malaltia tractable en un 60 per cent dels casos», afirma Benedicto Crespo. Però per a això cal una intervenció primerenca en les fases inicials de la malaltia, «és important detectar-la precoçment i intervenir farmacològicament i psicològicament», assenyala el doctor. Aquesta intervenció primerenca permet alleujar el patiment del malalt i el de les persones que l'envolten.

Entre les línies de treball de l'equip del doctor Crespo en destaca una que intenta determinar els marcadors genètics de l'esquizofrènia, un treball que pretén aclarir els aspectes clínics associats al tractament de la malaltia, els efectes secundaris relacionats amb

la medicació i la bona evolució cognitiva i funcional del malalt. «Si ens aconseguim acostar més al coneixement de les bases biològiques, estarem en condicions de poder aportar estratègies de diagnòstic i de tractament, a més de poder millorar la qualitat de vida dels pacients», apunta Crespo.

«Sabem –diu Benedicto Crespo– que l'esquizofrènia és una malaltia amb una base biològica indubtable, encara que no en coneguem la causa. No hi ha curació per a l'esquizofrènia, però sí fàrmacs eficaços que controlen sobretot els símptomes.»

Trajectòria del premiat

Nascut a Salamanca i pare de dues nenes –Ana de 6 anys i Paula de 4-, el doctor Benedicto Crespo-Facorro és, als seus recent complerts 41 anys, professor associat i responsable d'assignatura del Departament de Medicina i Psiquiatria de la Universitat de Cantàbria. Dins del seu brillant currículum, destaquen com a trets definitoris la seva creativitat i intuïció investigadora, juntament amb l'excel·lència en la seva activitat clínica i docent.

Acabat el període de formació MIR en psiquiatria i després d'obtenir una beca d'ampliació d'estudis a l'estranger, es va incorporar al programa de *Fellowship* en clínica i investigació en esquizofrènia de la Universitat de Iowa (USA), dirigit per la doctora Andreasen. Els anys 1999 i 2000 és contractat com a investigador en el Mental Health Clinical Research Center, de la Universitat de Iowa, amb la qual cosa va completar la seva formació clínica. Durant els seus anys a Iowa, lidera diverses línies d'investigació en el camp de la neuroimatge, tant estructural com funcional, i la seva aplicació per a l'estudi d'individus sans i de pacients amb esquizofrènia.

Posteriorment es trasllada a Santander i s'incorpora com a investigador a la Unitat d'Investigació en Psiquiatria de Cantàbria, Centre Col·laborador de l'Organització Mundial de la Salut per a Investigació i Docència en Salut Mental, amb l'objectiu de desenvolupar un projecte assistencial-investigador sobre les fases inicials de la psicosi. El 2001, obté un contracte d'investigador de l'Institut Carlos III per a la implementació i el desenvolupament d'una línia d'investigació en neuroimatge en psicosi a l'Hospital Universitari Marqués de Valdecilla.

Des de setembre de 2002 desenvolupa la funció de facultatiu especialista d'àrea al Servei de Psiquiatria de l'Hospital Universitari Marqués de Valdecilla, on compagina tasques assistencials a la Unitat d'Hospitalització Psiquiàtrica, l'activitat docent com a professor del departament i el desenvolupament de la seva tasca d'investigació sobre aspectes clínics i biològics de l'esquizofrènia, dirigint un equip de 12 persones en diversos treballs relatius a la recerca dels factors que desencadenen la malaltia.

Com a investigador desenvolupa en l'actualitat diversos projectes finançats a través de convocatòries competitives de diverses entitats, entre les quals hi ha el Pla Nacional de Drogues i la Unió Europea. Aquests projectes tenen en comú la investigació de les bases biològiques de la psicosi, utilitzant tècniques de neuroimatge, biologia cel·lular i genètica i integrant informació rellevant d'índole clínic, cognitiu i de funcionament sociolaboral. Actualment és revisor de les cinc revistes de més impacte a l'àrea de coneixement de psiquiatria.

A l'hora d'atorgar el guardó, el jurat ha tingut en compte l'extraordinària productivitat científica d'excel·lència del doctor Crespo-Facorro a l'àrea de les bases biològiques de l'esquizofrènia, juntament amb la seva capacitat per liderar projectes i grups d'investigació. Benedicto Crespo-Facorro ha fet 46 articles originals, amb un factor d'impacte total de 201,974 i un factor d'impacte com a primer autor de 104,783. Els seus treballs han estat citats un total de 563 vegades. ●

El jurat del II Premi Banc Sabadell a la Investigació Biomèdica ha estat format per:

President: Dr. Josep Baselga

Cap del Servei i Coordinador d'Oncologia, Hematologia Clínica i Radioteràpia

Hble. Sra. Marina Geli

Consellera de Salut de la Generalitat de Catalunya

Dr. José Navas Palacios

Director del Pla de Recerca de Ciències de la Salut

Dr. Jordi Camí

Director General Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona

Dr. Ramon Gomis de Barbarà

Director d'investigació. Hospital Clínic de Barcelona

Dr. Francisco Fernández-Avilés

Cap de Servei de Cardiologia. Hospital Gregorio Marañón (Madrid)

Dr. Carlos Martínez Alonso

President Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC)

Dr. Carlos López-Otin

Universitat d'Oviedo. Departament de Bioquímica i Biologia Molecular

Dr. Alberto Muñoz Terol

Institut d'Investigacions Biomèdiques Alberto Sols

Dr. Octavi Quintana Trias

Director d'Investigació en Salut. Comissió Europea

Dra. Isabel Illa Sendra

Servei de Neurologia. Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau

Dr. José López Barneo

Laboratori d'Investigacions Biomèdiques. Hospital Verge de Rosada (Sevilla)